

2.4 Elinympäristöpalvelut

Palvelujohtaja: elinympäristöjohtaja Ritva Asula-Myllynen

Toimielimet: elinympäristölautakunta ja lupajaosto

Elinympäristöpalvelut (ilman vesihuoltolaitosta)

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	10 819 400	8 428 600	8 611 700	8 921 000
Tulot	10 771 300	10 210 800	9 692 900	10 200 100
Netto	-48 100	+1 782 200	+1 081 200	+1 279 100

Elinympäristöpalveluihin kuuluu perinteisten teknisten palvelujen ja vesihuollon lisäksi kunnan asiantuntijapalvelut ja ateria- ja puhtauspalvelut. Palvelualueen tehtävinä ovat, asuin-, työpaikka-, virkistys- ja liikkumisympäristöjen maankäytön suunnittelu, rakennuttaminen, rakentaminen ja ylläpito, vesihuoltopalvelut, katujen, puistojen, satamien, leikkipaikkojen ja palvelurakennusten ja kiinteistöjen kunnossapito ja hoito sekä kunnan metsäomaisuuden hoitaminen sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriapalveluita ja kunnan tilojen puhtaanapitoa. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää toimivaa, turvallista ja terveellistä toimintaympäristöä palveluille, elämiselle, asumiselle ja yrittäjyydelle. Palvelualue huolehtii osaltaan alueen elin- ja vetovoimasta, turvallisuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä sekä toteuttaa kunnan lakisääteistä hyvinvointityötä omilla vastuualueillaan. Rakennetun ympäristön palvelukokonaisuuden asiakkaita ovat kaikki kuntalaiset, yrittäjät, matkailijat ja kunnan muut palvelualueet.

Kuntastrategian mukaisesti edistettiin edelleen jälleen matalousteemaa järjestämällä yrittäjien, kehittäjien ja Osaran maaseutuopetusyksikön kanssa jo toinen Maatalousareena maaseudun elinvoimaista ja kestävästä tulevaisuudesta.

Palvelualue on ollut tiiviisti yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa palveluverkko- ja kiinteistöasioissa. Vuoden aikana valmisteltiin yhteistyössä Hämeenkyrön Vuokratilat Oy:n yhtiöittämistä ja yhtiö aloitti 1.1.2026, jolloin kaikki yhtiöön siirtyvien kiinteistöjen korjaaminen, ylläpito ja helmikuun alusta ulkoistettu kiinteistönhoito siirtyivät ko. yhtiön vastuulle. Lisäksi palvelualue on vastannut Hämeenkyrö-talo -hankkeen suunnittelun etenemisestä valtuuston 29.4.24 tekemän päätöksen mukaisesti 6.10.25 asti, jolloin valtuusto antoi osana muutostalousarviota ohjeen keskeyttää hankkeen valmistelun ja käynnistää ja loppuun viedä selvityksen toimivista työtiloista kunnan työntekijöille jo olemassa olevista rakennuksista.

Talouden toteutuminen

Talouden vakauttamistoimia toteutettiin eri vastuualueilla ja se johti mm. siihen, että vapautuneita vakansseja ei täytetty ja yt-neuvottelujen tuloksena kolmen irtisanotun henkilön tehtäviä aloitettiin jakamaan palvelualueella sisäisesti. Työ on vielä kesken.

Elinympäristöpalveluissa käyttötalouden toimintatulot ylittyivät 310 000 euroa (103,6 %) ja toimintamenot ylittyivät 508 000 euroa (105,2 %), nettotulos jäi 200 000 euroa plussalle. Tulojen ylitykset

johtuivat mm. rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maankäytön ja kaivulupien ennakoitua suuremmista maksutuotoista ja metsänmyyntituloista. Yhdyskuntatekniikassa on tyypillistä, että vasta vuoden lopussa tiedetään, miten paljon on resursseja kulunut talvihoitoon ja –kunnossapitoon ja talvi 24-25 oli kunnalle olosuhteiltaan tällä kertaa ennakoitua edullisempi. Menojen ylitykset koostuvat pääosin sote-yhtiöittämiseen, Maanmittauslaitoksen palveluihin, juristipalveluihin ja rakennusten korjauksiin tarvittavista resursseista. Vastuualueellaiset merkittävimmät poikkeamat on raportoitu niiden kohdalla.

Elinympäristöpalvelujen osalta investoinnit toteutuivat hyvin. Edellä mainittu Hämeenkyrötalo -hanke siirtyi käyttötalouteen ja vesilaitoksella merkittävin poikkeama oli kunnassa tapahtunut vesijohdon rikkoutuminen, minkä vuoksi kustannukset ylittyivät arvioidusta. Kokonaisuutena investointeihin oli varattu noin 2,5 M€ mutta toteuma oli noin 2,1 M€.

Suomen kasvukäytävä -verkosto päättyi

Hämeenkyrön kunta on ollut kunnanhallituksen päätöksin jäsenenä Suomen kasvukäytävän vapaaehtoisuuteen ja sopimuksellisuuteen perustuvassa verkostossa vuodesta 2014 ja viimeksi sopimuskaudella 2020-2024. Verkosto on ulottunut Helsingistä Seinäjoelle ja sen merkitystä Suomelle kuvaavat tilastot, jonka mukaan 60 % maan TKI-toiminnasta, 50 % BKT: sta, 42 % väestöstä ja 45 % Suomen yrityksistä tulee tältä alueelta. Verkoston toiminta on perustunut yhteiseen strategiaan ja rahoittajia ovat olleet noin 20 kaupunkia ja kuntaa sekä kolme maakunnan liittoa. Yhteistyössä on ollut mukana lisäksi neljä ministeriötä, neljä kauppakamaria sekä Suomen Yrittäjät. Yhteistyötä on tehty myös yritysten sekä koulutus- tutkimustoimijoiden kanssa. Verkoston isäntäkaupunkina on toiminut Hämeenlinna. Verkoston ensisijaisena päämääränä on ollut parantaa Suomen kilpailukykyä ja tuottaa ratkaisuja, kokeiluja ja osaamista vyöhykkeen toimijoiden yhteiseen käyttöön ja jaettavaksi. Verkosto on yhteiskehittämisen lisäksi toiminut alueen tunnettuuden vahvistajana ja edunvalvojana mm. hallitusohjelmien suuntaan.

Hämeenkyrön rahoitusosuus vuositasona on ollut noin 10 000 euroa ja osallistumalla toimintaan kunta on vastineeksi pystynyt hyödyntämään verkstohankkeita kytkeällä niiden antia omaan toimintaansa. Kunta on pystynyt verkoston avulla mm. toteuttamaan yritys- ja elinvoimakyselyn, matkaketjututkimuksen ja osallistumaan alueiden monipaikkaisuustee- maan. Kunta pystyi hyödyntämään kuntastrategiasta johdettua elinkeino-ohjelmaa varten nk. Vuorovaikutteista tilannekuvaprosessia, missä tavoitteena oli luoda yhteinen näkemys alueen elinvoimasta ja sen kehittämisestä kunnan, yritysten ja oppilaitosten toimijoiden kesken. Lisäksi kunta on saanut kansallista näkyvyyttä verkoston nettisivujen, erilaisten tapahtumien, videoiden, messujen ja tempausten kautta.

Suomen kasvukäytäväverkoston toiminta päättyi kesäkuussa 2025 mutta verkkosivustoa (<https://www.suomenkasvukaytava.fi>) pidetään yllä vielä 31.12.2026 saakka.

Palvelualueen yhteiset tavoitteet

ELINYMPÄRISTÖPALVELUT JA VESIHUOLTOLAITOS

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle

Avaintavoite: Uudistamme maapolitiikka ja tarjoamme vaihtoehtoja monipuoliselle asuntotuotannolle houkuttelevassa ja siistissä kuntaympäristössä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Huolehdimme sopivasta asumisväljyydestä ja hyvästä luontoyhteydestä sekä täydennämme taajamarakennetta.	Tavoitetaso: 1.uudistetaan maapoliittinen ohjelma 2.uudistetaan rakennusjärjestys Mittarit: maapoliittinen ohjelma ja rakennusjärjestys hyväksytty valtuustossa	Maapoliittinen ohjelma on valmistunut. Rakennusjärjestys on valmistumassa. Molemmat asiakirjat hyväksytään valtuustossa kevään 2026 aikana.

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle

Avaintavoite: Kehitämme toimivaa ja turvallista liikkumisen ympäristöä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Parannamme kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja olosuhteita.	Laaditaan 1. pyöräpysäköinnin suunnitelma (mittarina valmis suunnitelma) 2. haetaan Traficomilta rahoitusta pysäköinti-infran kehittämiseksi (mittarina hakemus).	Vakauttamisesta ja resursseista johtuen tavoitteita ei saatu valmiiksi.

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Ilmasto-ohjelman toteuttaminen vahvistaa Hämeenkyrön asemaa veto- ja pito-voimaisena Pirkanmaan vehreänä helmenä

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Ylläpidämme siistiä kuntaympäristöä ja tuemme luonnon monimuotoisuutta osana kunnan ekologista kestävyyttä.	Laaditaan kunnan viheraluesuunnitelma, mihin kootaan - sijainti- ja määrätiedot - hoitoluokitus - pölyttäjähönteisille jätettävät/muokattavat	Yleisten alueiden sijainti- ja määrätietoja sekä tietoa nykyisistä hoitotasoista on koottu. Muita tavoitteita ei saatu valmiiksi johtuen resursseista.

	elinympäristöt ja kukka- pellot • puskitumisen poisto • haitalliset vieraslajialueet (mittarina valmis suunnitelma) • suojelualueiden selvittäminen	
--	--	--

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Kestävä talous ja fiksu kuntatyö

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Taloustilanteen tiedonvälitys läpi palvelualueen	Kehitetään tiedotusta niin, että taloustilanne ja hankintaohjeet ovat jokaisen työntekijän tiedossa. Mittari toteutetut tilaisuudet ja tiedotteet	Taloustilannetta koskevaa tiedotusta on lisätty palvelualueella. Palvelualueen johtoryhmä seuraa ja raportoi talouden tilanteesta kuukausittain.

Hallinto- ja toimistopalvelut toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlsson

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	471 000	443 500	577 600	498 600
Tulot	25 800	9 000	6 000	6 100
Netto	445 200	434 500	571 600	492 600

Hallinto- ja toimistopalvelut tuotti:

- toimisto-, talous- ja asiantuntijapalvelut elinympäristöpalveluille ja vesihuoltolaitokselle
- elinympäristölautakunnan ja lupajaoston sihteerin tehtävät, asioiden valmistelua ja toimeenpanon tuen
- elinympäristölautakunnan ja lupajaoston esittelijän tehtävät
- paikkatieto- ja muiden digitaalisten palvelujen koordinoinnin
- asiakaspalvelun kuntalaisille

Elinympäristölautakunta kokoontui 11 kertaa ja elinympäristölautakunnan lupajaosto 11 kertaa. Lupajaoston toiminta päättyi 31.12.2025.

Hallinto- ja toimistopalveluihin kuuluvassa asiointipisteessä palvellaan kuntalaisia Kela- ja TE-palveluita koskevissa asioissa. Kela- ja TE-palveluita koskevia käyntejä on kirjattu vuoden 2025 aikana 488. Asiointipiste on avoinna ma-ke klo 9 -15 ja to-pe palvellaan ajanvarauksella. Lisäksi palvelusihteeri vastaa kunnan asuntojen vuokrasopimusten hallinnasta ja laskutuksesta.

Vesilaskutuksen sihteerin palkkaan oli varattu 50 % ja 50 % vesilaitoksen kanssa, mutta palkka me-
nikin kokonaisuudessaan hallinto- ja toimistopalveluilta. Tämä korjataan kesän 2026 muutostalous-
arviossa.

Paikkatiedosta vastaava toimistosihteerä eläköityi syksyllä 2025 ja hänen tehtäviään jaettiin sisäisellä
tehtäväjaolla.

Asuintonttien varauspäätöksiä tehtiin kaksi kappaletta. Lisäksi oltiin mukana Asta-messuilla sekä Lan-
defesteilla. Osallistuttiin Vaikuta! päivään ja nuorille annettiin tilaisuus tuoda esiin mitä hyviä puolia
Hämeenkyröstä pitäisi nostaa esille esim. asuintonttien mainonnassa.

Talouden toteutuminen

Hallinto- ja toimistopalvelujen menot (ja samalla nettotulos) alittuivat 79 000 euroa, sillä talousarvio-
vuoden aikana vastuualueille tasaamattomiin ylimääräisiin asiantuntijapalkkioihin kului arvioitua vä-
hemmän rahaa (soteyhtiöittäminen, kuntoarviot).

Tilapalvelut tilapalvelupäällikkö Harri Jääskeläinen

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	4 055 500	3 386 300	3 515 200	4 203 200
Tulot	7 942 700	7 811 900	7 252 000	7 557 900
Netto	+3 887 200	+4 425 700	+3 736 800	+3 354 800

Tilapalvelut tuottaa

- kunnan rakennuskantaomaisuuden hallintaa ja kunnossapitoa
- kiinteistöjen piha-alueiden ylläpitoa ja hoitoa
- muiden palvelualueiden vuoden aikana tilaamia tila- ja korjauspalveluja
- vuotuisten investointihankkeiden toteuttamista
- ennalta suunnittelemtomien toimeksiantojen toteutusta
- tilojen vuokrauksen Pirkanmaan hyvinvointialueelle

Tilapalvelut vastaa kunnan palvelualueiden tarpeisiin myös ulkopuolisilta vuokrattujen toimitilojen
hoidosta, vuokrauksesta, hallinnoinnista ja kunnossapidosta sopimusten mukaisesti. Vastuualue
huolehtii myös rakennuttamistehtävistä.

Vuoden aikana hoidettiin 14 vastuualueeseen kuuluvaa urakointiin ja rakennuttamiseen liittyvää jul-
kista kilpailutusta Tarjouspalvelu.fi: n kautta ja niistä tiedotettiin julkisesti myös kunnan nettisivuilla.

Keskeisimmät suunnitellut hankkeet olivat:

Kyröskosken koulun ilmanvaihtoremontti osa 3/3, Sasin päiväkodin pihasaneeraus, Kurjenmäkiko-
din jäähdytysremontti, Kyröskosken urheilukeskuksen huoltorakennuksen rakennuttamisen lop-
puunsaattaminen, Yhteiskoulun ilmanvaihtoremontin suunnitteleminen.
Investoinnit toteutuivat suunnitelman mukaisesti.

Ennakkoon suunnittelemattomia toimia tuli hoidettavaksi vuoden aikana ja niiden kulut ovat kirjautuneet käyttötalouteen: Hämeenkyrö-talo -hankkeen keskeyttäminen, Kurjenmäkikodin vesijohtojen kunnon selvitys, paloilmoinnislaitteistojen korjaukset useassa kohteessa, hissien kaukohälytyksen uusinta Yhteiskoululla, jäähdytyslaitteistojen korjauksia, pikapalopostien määräaikaistarkastukset + korjaukset, kunnanviraston tekniseen siipeen teetetty iv-korjaukset sekä erinäiset selvitykset ja terveystakeskusten kylpyhuoneremontteja.

Kurjenmäkikodin, terveystakeskusten, Siljankoti / Aurinkorinteen, kotihoitokeskusten ja Kivimäentie 12 kiinteistönhoidon ulkoistaminen tapahtui helmikuusta alkaen. Tilapalvelut oli osana soteuudistukseen liittyvän asetuksen mukaista kiinteistöjen yhtiöittämistä. Hämeenkyrön Vuokratilat Oy aloitti toimintansa 1.1.2026. Yhtiöön kuuluu Kurjenmäkikoti, terveystakeskus ja Siljankoti/Aurinkorinne.

Tilapalvelujen henkilöresursseista yksi työntekijä eläköityi. Tilalle ei talouden vakauttamisen vuoksi palkattu uutta työntekijää.

Talousluvuissa on menojen ylitys 688 000 euroa, mikä johtuu pääasiassa terveystakeskuksessa aloitettujen peruskorjausremonttien kulujen siirtymisestä käyttötalouteen sote-yhtiöittämisen muutoksen vuoksi sekä muista kiireellisistä korjausremonteista, myös muissa kuin sote-kohteissa ja lämmityskustannusten noususta. Lisäksi Hämeenkyrö-talo -hankkeen investointimeno siirrettiin käyttötalouteen. Tulot alittivat talousarvion 306 000 eurolla johtuen pääasiassa terveystakeskusten vuokratuottojen aliarvioinnista liittyen korjausremontteihin ja paloaseman vuokratuottojen tasauslaikutuksen tapahtuessa vasta helmikuussa 26. Vastuualueen nettotulos alitti arvioidun 382 000 eurolla.

Ateria- ja puhtauspalvelut

ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Erja Tomminen

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	1 805 800	1 980 300	1 973 800	1 777 600
Tulot	1 850 800	1 946 400	1 946 400	1 909 600
Netto	+45 000	-33 800	-27 300	+132 000

Ateriapalvelut tuottaa ravitsemussuositusten mukaista laadukasta kustannustehokkaasti ja kilpailukykyisesti tuotettua ateriapalvelua kunnan muille yksiköille. Palvelutuotantoon kuului vuoden aikana sivistyspalveluiden koulu- ja varhaiskasvatustalouksien ateriapalvelut.

Ateriapalvelujen osavastuualueeseen kuului monitoimikeskus Sillan keskuskeittiö sekä viisi palvelukeittiötä kouluilla ja varhaiskasvatustalouksissa (Heinijärvi, Mahnala, Sasi, Kyröskoski ja Yhteiskoulu/lukio). Ateriapalveluista eläköityi yksi työntekijä ja kyseinen työtehtävä on täytetty määräaikaista talouden vakauttamisen takia.

Ateriapalvelut järjesti makuraatitoimintaa osassa koulu- ja varhaiskasvatuskohteita. Lähiruokapäiviä oli vuoden kuluessa neljä.

Puhtauspalveluiden osavastuualueen tehtävänä on tuottaa puhtauspalvelut tehokkaasti ja ympäristönäkökulmat huomioiden kunnan kiinteistöissä pois lukien monitoimikeskus Sillan tilat. Osavastuualueella hyödynnetään myös ostopalvelua. Yhteistyökumppanit kilpailutetaan sopimuksen tai tar-

peen mukaan ja kilpailutuksen myötä ulkoinen palveluntuottaja vaihtui juuri vuoden vaihteessa. Puh-
tauspalveluissa toteutettiin säännöllisesti kohdekohtaiset laatukierrokset sekä oman puhtauspalve-
lun että ostopalvelukohteiden osalta (mm. Monitoimikeskus Silta).

Puhtauspalveluista eläköityi yksi henkilö ja irtisanoutui kaksi henkilöä. Lisäksi yhteistoimintaneuvot-
teluiden myötä yksi henkilö irtisanottiin. Palvelualueen työtunteja on yhteistoimintamenettelyn
myötä tehostettu ja osa vapautuneista työtehtävistä on täytetty määräaikaaisesti talouden vakautta-
misen takia.

Teimme hyvää yhteistyötä työllisyyspalveluiden sekä Sasky koulutuskuntayhtymän kanssa ja saim-
mekin yhteistyön kautta mm. useampia henkilöstön poissaolotilanteita hoidettua. Sekä ateria- että
puhtauspalveluissa työskenteli oppisopimusopiskelijoita. Lomat keskitettiin pääosin heinäkuulle asia-
kaskohteiden kesäsuojien mukaisesti.

Monitoimikeskus Sillan keittiö palveli asiakkaita läpi kesän. Kesätyöntekijöitä oli kahden viikon jak-
soissa yhteensä kahdeksan nuorta peruskoulunsa päättäneitä nuorta. Heistä kuusi työskenteli laitos-
huoltajien apuna koulujen- ja varhaiskasvatusyksiköiden perussiivoustehtävissä ja kaksi monitoimi-
keskus Sillan keittiöllä avustavissa ateriapalvelun työtehtävissä.

Taloustilanne on pysynyt talousarvion mukaisena, vaikka henkilöstömenoissa on tullut lisäkustan-
nuksia sijaismäärärahojen osalta. Henkilöstökustannukset jäivät kuitenkin kokonaisuutena arvioitua
pienemmiksi, koska kaikkia vapautuneita vakansseja ei ole täytetty ja kohteiden mitoituksia sekä
työtunteja on tarkasteltu. Myös kalustohankinnoista tehtiin vain aivan välttämättömät hankinnat ja
elintarvikekustannukset jäivät arvioitua pienemmiksi, koska asiakasmäärät eivät toteutuneet talous-
arvion mukaisesti. Menot alittuivat 196 000 euroa, tulot alittuivat 37 000 euroa ja nettotulos jäi en-
nakoidun -27 300 euron sijaan plussalle 132 000 euroa.

Yhdyskuntatekniikka

yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	1 672 700	1 622 200	1 558 100	1 382 400
Tulot	438 800	348 400	348 400	530 900
Netto	1 233 900	1 273 800	1 209 700	851 500

Yhdyskuntatekniikan vastuualue tuottaa:

- kaavakatuja ja sopimusperusteisten yksityisteiden kunnossapitoa
- teknisen varaston ja konekeskuksen ylläpitoa
- yleisten alueiden hoitoa (puistot, leikkipaikat, viheralueet, venepaikat, matonpesupaikat ja tori)
- kaavoitettujen tonttien infrapalveluita
- vuotuisia investointihankkeita

Vuoden suurimpia investointeja olivat kaavakatuja asfaltoinnit ja Kauppakaaren rakennustöiden
loppuunsaattaminen, Uskelanniemen venepaikkojen ja laiturin kunnostaminen sekä Kauhtuan ja
Käpylän venesatamien laituripaikkojen lisääminen.

Teiden ja katujen talvihoitosopimukset kilpailutettiin ja uudet sopimukset urakoitsijoiden kanssa ovat voimassa. Kaava-alueiden hoitosopimukset päättyvät 30.4.2027 ja yksityisteiden talvihoitosopimukset päättyvät 30.4.2026. Yksityistieverkoston talvihoitosopimukset kilpailutetaan uudestaan 2026.

Maanrakennuskoneita ja kuljetuskalustoa koskeva sopimus kilpailutettiin puitesopimusjärjestelynä, minkä kestoajaksi määriteltiin neljä vuotta, sopimus kilpailutetaan uudestaan vuonna 2029.

Vuoden 2025 aikana laadittiin yhtenä vakauttamistoimena esitys yksityistieverkon hoitokäytännön uudistamiseksi. Kunnanvaltuusto teki asiasta päätöksen 15.12.2025. Työ jatkuu vuonna 2026.

Konekeskuksen toiminnassa mainittavin tapahtuma oli tienhoitotraktorin päivittäminen uuteen, edellisen palveltua kuntaa 11 vuoden ajan.

Menot toteutuivat selvästi alle arvioidun alituksen ollessa 175 700 euroa (88,7 %). Teiden hoidon kustannuksia vähensi erityisesti talvihoidon kannalta edullinen talvi sekä säästöt kesähoidon kuluissa.

Tulot ylittyivät noin 163 000 eurolla (146,8 %) suurelta osin siksi, että metsänmyyntitulot toteutuivat arvioitua paremmin.

Viranomaispalvelut toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlsson

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	794 900	738 600	755 500	830 900
Tulot	147 300	83 000	128 000	173 500
Netto	647 700	655 600	627 500	657 400

Maankäyttö

Maankäytön palveluissa laadittiin ja päivitettiin maa-alueiden vuokrasopimuksia. Kunnan mittamiehet maankäytön työntekijöinä ovat mukana kehyskuntien paikkatietotehtävissä ja he päivittävät kunnan pohja- ja johtokarttaa.

Kiinteistökauppoja tehtiin seitsemän. Kunta myi Mahnalasta yhden omakotitontin sekä Etelärannan asemakaava-alueelta. Lisämaan määräaloja myytiin kolme. Lisäksi myytiin yksi perintönä kunnalle tullut kiinteistö rakennuksineen. Kunta osti yhden määräalan Sasista, joka oli metsämaata. Lisäksi ostettiin rakennusryhmä.

Osana talouden vakauttamista ja yt-neuvotteluja yksi vakanssi lakkautettiin.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun keskeisiä tehtäviä olivat ympäristölupien käsittely, ympäristön valvontatyöt, auma- ja silmoitukset, siivouskehotukset sekä öljyvahingoista aiheutuneet valvontatehtävät.

Elinympäristölautakunnan lupajaosto suoritti ympäristökatselmuksen marraskuussa. Ympäristökatselmuksen seurauksena lähetettiin kirjeitä ja kehotuksia kiinteistön omistajille ympäristön siisteyden parantamiseksi. Tätä toimintaa jatketaan vuosittain.

Hämeenkyrön kunta osallistuu Vesien kunnostuksen edistäminen -hankkeeseen Ikaalisten reitillä vuosina 2023-2025. Hankkeen päätavoitteena on edistää ja toteuttaa vesien kunnostus- ja hoitotyötä koko Ikaalisten reitin alueella, johon Hämeenkyrön vesistöt suurimmalta osin kuuluvat. Vuosikustannukset ovat 5 000 euroa.

Ympäristönsuojelun toiminta siirtyi Sastamalan kaupungin hoidettavaksi 1.1.2026.

Rakennusvalvonta

Rakennuslupia ja rakentamislupia (termi muuttui rakentamislain myötä) kaikki yhteensä: 85 kpl
Toimenpidelupia: 3 kpl (rakentamislain myötä toimenpideluvat poistuivat, nämä kolme myönnettyä ovat jätetty vanhan lain aikaan)

Kiinteistöveroselvitys eteni, kun hankkeelle saatiin hanketyöntekijä. Työ jatkuu myös vuonna 2026.

Rakennusjärjestyksen valmistelu eteni ja se saadaan hyväksymiskäsittelyyn kesällä 2026.

Vastuualueen toimintamenot ylittivät talousarvion 75 400 euroa. Tämä johtuu mm. ohjelmistokulujen ja asiantuntijapalveluiden kulujen kasvusta ja asiantuntijapalveluiden menoista (Maanmittauslaitos, lakipalvelut yms.). Toimintatulot ylittivät 45 500 €, koska rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja maankäytön lupamaksuja kertyi arvioitua enemmän.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollossa kunnalla on sopimus Ympäristöterveys Pirtevan kanssa.

Kaavoitus

kaavoituspäällikkö Leena Lahtinen

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	230 300	257 900	231 500	228 300
Tulot	10 000	12 000	12 000	22 200
Netto	220 200	245 900	219 500	206 100

Kaavoituksen tehtävänä on kunnan kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta huolehtiminen. Kaavoitusta on viety eteenpäin kunnan päätösten, pääosin valmistuneen kaavoitusohjelman ja kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Hankkeissa on järjestetty alueidenkäyttölain ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukainen osallistaminen ja tiedotus. Kaavoitus laatii ja hankkii tarvittavat kaava-aineistot ja pohjaselvitykset. Kaavoitus on ylläpitänyt tarpeelliset kaavayhdistelmät ja sen karttapalvelut (WebGis) kunnan palvelutuotantoa ja kuntalaisia varten.

Yleiskaavojen osalta Konikallion tuulivoimapuiston osayleiskaava eteni ehdotusvaiheeseen ja tavoitteena on saattaa hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2026 aikana. Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuus. Kaavan aikataulun viivästyminen johtui lisäselvitystarpeista ja siksi kaavoitusmaksun tuotto (6 000 €) myös siirtyy vuodelle 26. Koko kunnan Strategisen yleiskaavan päivitystyön valmistelu päätettiin siirtää vuodelle 2027 säästötoimenpiteenä. Keskustan osayleiskaavan uudistyö on siirtynyt vuodelle 2026-27, jolloin on pohjaselvitysten sekä hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen ja hankkeen kilpailutus. Hankkeiden siirto näkyy palvelujen oston vähenemisenä.

Asemakaavoituksen tavoitteena on ollut keskustan kehittäminen ja kunnan kasvun tukeminen. Holtilien alueen kaavamuutoksen osalta valmistui viitesuunnitelmat, jotka ovat nähtävissä kaavoituksen nettisivuilla. Valmisteltiin asemakaavan luonnosaineistoa. Seurakunnan kanssa solmittiin alueelle kaavoitus sopimus. Asuinalueiden osalta tavoite on monipuolinen asuntotuotanto ja viihtyisyys, yritysalueiden osalta tehokkuus. Ranta-Niskalan pientaloalueen kaava valmistui pääosin kunnan omana työnä Kyröskosken rantamaisemaan. Tippavaaran yritysalueen kaavan laadinta eteni ehdotusvaiheeseen. Laivarannan alueen asemakaavamuutos käynnistettiin ja sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville ja järjestettiin yleisötilaisuus. Alueelta hankittiin luontoselvitys ja rakennusinventointi kaavatyön pohjaksi. Joenmutkantien pohjoisosan ja Kyröskosken virkistysalueiden asemakaavahankkeet valmistuivat ehdotuksina nähtävillä ja siirtyvät hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2026.

Osallistuttiin Ryhti-yhteentoimivuuden ja – kyvykkyysien kehittäminen kaavoituksessa -hankkeeseen. Kunta sai kahdeksan kunnan yhteishakemuksella ympäristöministeriön avustuksen hankkeelle, jolla mahdollistetaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönottoon liittyviä välttämättömiä toimenpiteitä. Avustusta maksetaan ohjelmistokuluihin 10 483 € ja omantöön korvausta on tullut 3 000 €.

Kaavoituskatsaus valmistui 5.8. ja siinä esitellään myös kunnan tonttitarjonta. Kunnan ja ELY-keskuksen välinen kehittämiskeskustelu pidettiin 30.10. Maapoliittinen ohjelmaluonnos valmistui 6.11. ja siitä kuultiin osallisia. Maapoliittinen ohjelma on tarkoitus hyväksyä valtuustossa keväällä. Valmisteltiin kaavoitustaksat.

Osallistuttiin Vaikuta! päivään ja kaavoitus kartoitti nuorten rakentamishalukkuutta ja asuinhaaveita karttatyöskentelyllä Rakenna meille-pisteessä. Järjestettiin kaavatoimikunnan kokoukset (5 kpl) ja kohdekäynnillä kierrettiin kunnan uudet pientaloalueet ja laadittiin tilastoa rakentamisen toteutumisesta niillä. Valmisteltiin poikkeamisluvat lupajaoston käsiteltäväksi (21 kpl). Lupien määrän kasvu johti toimintatuottojen kasvuun, 21 270 € ja toteuma 177 %.

Osana talouden vakauttamista ja yt-neuvotteluja yksi vakanssi lakkautettiin.

Vesihuoltolaitos
yhdyskuntatekniikan päällikkö Jari Luoma

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
-------	---------	---------	----------	---------

Menot	1 552 700	1 598 800	1 598 800	1 564 900
Tulot	2 338 200	2 343 500	2 343 500	2 398 400
Netto	+785 500	+744 600	+744 600	+833 400

Vesihuoltolaitos vastaa veden hankinnasta eli veden johtamisesta, käsittelystä ja toimittamisesta talousvetenä käytettäväksi sekä viemäröinnistä eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista sopimusten mukaisesti.

Vuoden lopussa vesihuoltolaitoksella oli asiakkaita yhteensä 3 268 kpl. Uusia liittyjiä saatiin vuoden aikana 12 kpl. Vettä laskutettiin omilta asiakkailta (pois lukien tukkumyynti) 302 110 m³ ja jätevettä 324 157 m³. Vesilaskutuksessa oli nousua edelliseen vuoteen 0,4 % ja jätevedessä laskua 0,8 %. Suurimpia vesiasiakkaita löytyi osuuskuntien lisäksi teollisuuden, kaupan ja maatalouden aloilta. Suurimmat jätevesiasiakkaat olivat teollisuudesta, Hämeenkyrön vuokratilat Oy:stä, Sastamalan koulutuskuntayhtymä Saskystä ja taloyhtiöistä. Vuoden aikana myytiin tukkuvettä Nokialle 829 918 m³ ja Sastamalaan 169 166 m³. Tukkuveden myynnissä oli lisäystä Nokialle myydyssä määrässä 2,1 % ja Sastamalaan myydyssä määrässä vähennystä 6,4 %.

Vuoden aikana havaittiin ja korjattiin kahdeksan vesijohtovuotoa. Viemäritukoksia ja -riikkoja korjattiin kaksi. Kiinteistöjen vesimittareita vaihdettiin ja asennettiin yhteensä 196 kpl. Uudet vesimittarit ovat etäluettavia malleja. Asennuksia tehdään vuosittain ja etäluettavien osuus kaikista mittareista on tällä hetkellä noin 24 %. Jätevedenpumppaamoilla ja paineenkorotusasemilla käytiin 28 kertaa huoltoja tekemässä ja laiterikkoja korjaamassa ja lisäksi jätevedenpuhdistamolla laiterikkoja ilmeni ja korjattiin 18 kertaa.

Tehtyjä investointeja olivat mm. Ranta-Niskalan ja kirkonkylän alueen vesihuoltosuunnittelu, Kierikkalan paineviemäri, kahden vedenmittausaseman uusiminen, kolmen jätevesipumppaamon saneeraus, kaukovalvonnan laitteiden ja ohjelmistojen uusiminen, UPS-laitteiden uusiminen puhdistamolla, Miharin ilmanvaihdon rakentaminen ja pumppujen uusimisia Ahrolan paineenkorotusasemalla ja puhdistamolla.

Toimintavuonna talousvesi täytti hyvin sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja -suositukset. Talousvesinäytteitä otettiin omalla henkilökunnalla 11 kertaa yhteensä 58 kohteesta ja lisäksi terveysviranomaiset ottivat yhden kerran 8 kohteesta laajemmat vesinäytteet. Talousveden laadunvalvonnassa on lisäksi useita jatkuvatoimisia mittaushaaroja kaukovalvontaan liitettynä.

Jätevedenkäsittelyn toimintaa seurattiin kerran kuukaudessa automaattiottimin virtaamaohjatusti otetuina vuorokausinäyttein. Näytteet kerätään tulevasta jätevedestä, selkeytyksestä hiekkasuodattukseen johdettavasta vedestä sekä poistuvasta vedestä. Hämeenkyrön jätevedenpuhdistamon puhdistustulos täytti ympäristöluvan lupamääräykset kaikilta osin. Samoin yhdyskuntajätevesiaseutuksessa määritetyt vaatimukset täyttyivät. Puhdistamolla tarkasteltavien ympäristöluvan raja-arvojen määrä oli 14 ja niistä toteutuivat kaikki 14.

Vesi- ja jätevesinäytteet tutkii ja raportoi Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen omistama laboratorio KVVY Tutkimus Oy.

Menot alittuivat käyttösuunnitelmaan nähden 34 000 euroa (2,1 %), mikä johtui suurimmaksi osaksi aineisiin, tarvikkeisiin ja tavarihin kohdistuneista alituksista. Esimerkiksi materiaalikustannuksissa säästettiin lähes 60 000 euroa kun vaihdettiin edullisempaan kemikaaliin talousveden alkaloinnissa.

Tulot ylitettiin käyttösuunnitelmaan 2025 verrattuna 55 000 euroa (2,3 %). Suurin ylitys käyttösuunnitelmaan tuli omien asiakkaiden ja sisäisissä (kunta) vesimaksutuloissa.

Vuosikate oli 88 800 € (11,9 %) parempi kuin käyttösuunnitelmassa oli varauduttu.